

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASARNAP.

Egészévre . . . 8 korona
Félévre 4 korona
Negyedévre . . . 2 korona
Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Zichy Mihály festőművész.

(1827—1906.)

Az orosz cár udvarából részvétellel kísérik Magyarországra felé egy koporsót. Abban a koporsóban hozzák haza Zichy Mihály festőművészt. Csak a testét, mert szelleme messze szét szállott a világban.

Dicsőségét elvitték a hir szárnyai mindenfelé, ahol csak művelt népek laknak a földön.

Zichy Mihály Oroszországba, a cári udvarhoz. II. Sándor cár meghívására ment, aki azzal bizta meg, hogy fesse meg az ő diadalmas háborúit.

A cár annyira megszerette Zichyt, művészetét oly nagyra becsülte, hogy udvarában tartotta. Zichynek óriás vásznai

elborítják a cár termeinek, és a muzeumoknak falait. Még festményeinél is értékesebbek rajzai.

Zichy Mihály 1827—1906.

A hazájától távol elhunyt nagy magyar festőművész holttestét már hozza a vonat Budapestre és tetemét még e héten magyar anyaföldben, a kerepesi-uti temetőben helyezik örök nyugalomra.

A temetés részleteit megállapította a Képzőművészeti Társulati választmánya által kiküldött bizottság.

A ravatalt a városligeti Műcsarnok előcsarnokában állítják fel.

A kerepesi temetőben a Deák-siremlékkal szemben levő 28-ik szakaszban helyezik örök nyugalomra.

Ebben a szakaszban aluszak örök álmukat Horánszky Nándor, Csemegi Károly, Ger-

lóczy Károly, Kammermayer Károly, Fadrusz János, Lotz Károly is. Legyen áldott emléke!

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minöket 32 év óta

MAUTHNER ÖDÖN

császár és királyi udvari szállító
magkereskedésében

BUDAPESTEN, VII., Rottenbiller-utcza 33. sz. — IV., Kossuth Lajos-utcza 4. sz. kaphat.

Ünnepi beszéd.

— Március 15. —

„Isten, áldd meg a magyart!”

A nemzet ünnepel. Nem pusztá megszokásból idézi fel a daliás idők emlékezetét. Szívvel-lélekkel, önként áldoz a hazafiság oltárán azoknak a világra-szóló eszméknek, melyek mindenha vezéresillagai voltak a haladó emberiségnek. Mint az emberiség nagy családjának kicsiny, de történelmi misszióra hivatott tagja, édes magyar nemzetünk is kezében tartja az események fonálát. Attól a dicsőséges mult-tól, mely egy hanyatló ezredév borongó felhőit meg-aranyozá, nem szakadhat el és nem kíván elszakadni az új ezredévnek hajnalán. Igazat ad a költőnek, ki a jelent nemesak az egyesek, hanem a népek és nemzetek életében is a multa és az emléke-zetre építi.

A nemzet ünnepel. És az ünneplés célja nem lehet olesó hangulatkeltés. Hiven ápolt honi nyelvünk maga kínálja legszebb szóvirágait, hogy koszoruba fűzve ékesítsük velük a nagy időkhöz méltó nagy emberek, hőseink és vértanúink bemohosult sirhal-mait. Amde azok, akik minden Demosthenesnél éke-sebben szóló, önfeláldozó tetteikkel mentették meg a hazát s virrasztani soha meg nem szüntek annak sorsa felett, inkább megszentelt áhitatot érdemelnek, mint csengő-bongó rimket, üres szólamokat.

A nemzet ünnepel. Örömteljes ünneplése azokat a mélyebb erkölcsü erőket és motivumokat hozza mozgásba, amelyeket a hazaszeretet gyűjtőneve alatt ismerünk... Hála és kötelességérzet dobogtatja szí-vünket, midőn a szent örökségre gondolunk, melyet éreben és talajban, vérben és testalkatban, hősi mondákban és költeményekben, törvényes jogaink-ban és szabadságunkban elődeinktől nyertünk. Fájdalom tölti el keblünket, ha eszünkbe jut, hogy künn és benn mennyi ellensége volt és van még mindig testvértelen magyar nemzetünknek. De ezen a napon oszlik a fájdalom, a gond szerte széled: dohos sirjaikból még most is kikelő, hazajáró lel-keinkre, a gyászos emlékezetű eseményekre, a fele-dés fátyolát borítjuk. A legszentebb emberi kötele-séget teljesítjük, a legmagasabb isteni jogot gyako-roljuk, amikor ellenségeinknek és üldözőinknek meg-bocsátunk... Félelem fog el és rabjaivá tesz a ki-csinyhitőség, amidőn egyrészt könnyelműségünk és pártoskodásunk, másrészt a külső körülmények kény-szerítő hatalma folytán, nem tarthatunk lépést a nemzetek nagy versenyében; de táplál a remény, a lelkesedés tüzeit újabb lángra szítja az a milliók szívében titkon ápolt, édes sejtetem, hogy „Magyar-ország nem volt, hanem lesz“.

Ezek az erkölcsi erők és mozzanatok foglalkoztatják az én lelkemet. S mégis kérdeni szeretném én is a költővel:

„Szent hazaszeretet, mibe mártsam tollam,
Hogy dicső képedet hiven lerajzoljam!”

A nemzet ünnepel. Zászlóinkat tavaszi szellő fuvalma lengeti a kuoyhókon és a palotákon. Büsz-kén tüzi mellére a nemzeti szín kokárdát az iskolás-

fiu. És a kis honleány nyiló virágot fon hajfűrtjei közé. A zászló varázsa egyaránt véd és fölemel sze-gényt s gazdagot. A trikolor alatt lázasabban dobog a zseme gyermekszív. A hajadon szüzi báját fokozza a lelkesedés pirja.

Templomainkban buzgó imádság epedez százezrek ajkán, „áldva-áldja,” kérve-kéri a magyarok Istenét, hogy derítsen szebb jövőt elárult hazánkra.

Iskoláinkban a jövő záloga, a nemes ifjuság tesz ünnepies fogadalmat, hogy a honnak nyelvét, leg-drágább és legföltettebb kincsét, szentül megőrizi. Nyilvános tereinken, költők, vezérek szobrai körül, hatalmas áradatban tömörül a szabad polgárság, melynek létjogot és „ember“-nevezetet az ünnepelt dicső korszak adott. Benépesül a temető is és a név-telen hősök jeltelen hantjain és a szomoruan lobogó szövétnék lángja mellett föl-fölzendül a végítélet harsonája:

„Hazádnak rendületlenül
Légy híve óh magyar!”

Ezek a külső jelek senkit meg ne tévesszenek. Keresse mindenki azt a mély tartalmat, mely ezeket a szimbolumokat oly nagyszerű és nemes vonzó-erővel ruházza fel.

Aldozunk a nagy eszméknek, melyek új eget és új földet teremtettek. Aldozunk a nagy idők nagy embereinek: Széchenyi, Kossuth, Deák s a láng-lelkű Petőfi Sándor halhatatlan szellemének. Aldozunk nekik könnyeinkkel. Örömkönnyek tolnak szemünkbe. Látjuk, hogy „a haza szívében hordja fiait, kik a hazát szívében hordozzák”. Kerüljük a lármás ünneplés bántó izgalmait. S hálás kegyeletünk mégis odavezet az ismert vagy névtelen hősök emlék-oszlopához. Halkan imádkozunk. Az emlékoszlopon virágerdő között csillog egy ezüst lant fehér virágok-ból... Halljátok a húrok fenséges dallamát? Az a multat zengi. A jelent vidítja! A jövőt ébreszti...

„A mult csak példa legyen most.” A jelen kötelesség. A jövő — remény-ég és diadal!

J. M.

A Duna áldozatai.

Mult héten nagy szélviharban szomorú eset történt a Dunán. Budafok mellett át akartak esónakon kelni többen a nagy folyón, de a habok között veszteket, elsodorta őket az ár. A szerencsétlenségnek a következők lettek az áldozatai: Csicsmann Borbála 15 éves, Rumi Juliska 14 éves, Volner Borbála 14 éves, Haasz Erzsébet 16 éves, Letovics Anna 19 éves, Stölezer Mari 22 éves, Hermann Ilona 16 éves, Kurez Katalin 13 éves, Volner Sándor 13 éves, Wolf Mátyás 19 éves, Schmiedt Ferenc 18 éves, Pauszka Károly 21 éves. Egy eddig ösmeretlen koldusleány még hiányzik az áldozatok közül.

Az elpusztult emberek legtöbbje fiatal budafoki leány volt, akik a töltés-gyárban munkát kerestek. Megmenekültek Uidz Antal révész és Frigyes nevű fia, továbbá Dragovics Lenesi budafoki leány és két soroksári legény, névszerint Gyurik János és Schneck János. Összesen tizenhét ember halt meg a rozoga csónak-

A legjobb minőségű háztartási és gazdasági cikkek, hamisítatlan jó italok a legkedvezőbb árakon a fogyasztási szövetkezetek útján szerezhetők meg. A melyik faluban fogyasztási szövetkezetet akarnak létesíteni, a mozgalom kezdeményezői forduljanak utbaigazításért a

„Hangya”, a Magyar Gazdaszövetség Fogyasztási és Ertékesítő Szövetkezetéhez
BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám.

ban. A csendőrség a pestvidéki ügyészségnek telefonos utasítására letartóztatta Uidz Antal révészt, aki ellen gondatlanságból okozott emberölés miatt indult meg a bűnvádi vizsgálat. Kétféle súlyos vád is terheli a révészt. Az egyik az, hogy részeg volt, a másik pedig, hogy a szigorú tilalom ellenére többszörösen tulterhelte az ósdi csónakot, amelyen annyi személyt nem lett volna szabad vinni. A révész eleinte azt mondta, hogy legfeljebb tizenkét ember volt a csónakján, de kiderült, hogy tudva hazudott, mert így akart mentséget találni.

A szomorú valóságot Kovách János budafoki jegyző és az odaváló csendőrség csakhamar megállapította a megmenekült szemtanúk előadása és az eltűntek névsora alapján. A holttestek közül eddig egyetlen egyet sem fogtak ki. A csónakot Budafok déli végénél kifogták és konstatálták, hogy roppant régi alkotmány, amelyen öt-hat személynél többet nem lett volna szabad szállítani. A katasztrófa, amelynek ügyében folytatják a vizsgálatot, még mindig óriási izgalomban tartja a Csepelsziget, Soroksár és különösen Budafok lakosságát. Eppen a legszegényebb családokat sújtja a szerencsétlenség, mert fiatal, kenyérkereső tagjaikat vesztették el.

Hírek Szerbiából.

Szerbiában még mindig nem ért véget a kormányválság. Sztojanovics miniszterelnök tudvalevőleg lemondott, mert a kereskedelmi szerződéses tárgyalások Ausztria-Magyarországgal megakadtak. Szerbia ugyanis állategészségügyi egyezményt követelt állatkiviteléneke, de ezt a követelést Ausztria-Magyarország természetesen visszautasította. Erre kitért a vámháború Szerbia és Ausztria-Magyarország között. Az új kormány megalakulása azonban nagy nehézségbe ütközik, de elsősorban nem a vámháború miatt, hanem belső politikai okok miatt. A többségben levő új-radikális pártnak ugyanis mindössze nyolcvanegy szavazata van a szkupstinában, míg az ellenzéki pártok hetvenkilenc szavazatot felett rendelkeznek. Két szavazattöbbséggel kormányozni pedig nagyon nehéz.

Ezért az a terv merült fel, hogy az új-radikálisok egyesüljenek a mérsékelt radikálisokkal, akik 53 szavazatot felett rendelkeznek. Meg is indult a tárgyalás, de miként előrelátható volt, eredménytelenül végződött. Az új-radikálisok ugyanis azt követelték, hogy az új kormány koalíciós kabinet legyen, amelynek tagjai a szkupstina összes tagjaiból kerüljenek

ki, míg a mérsékelt radikálisok a két radikális árnyalat összeolvadását sürgették. A tárgyalások erre megszakadtak s eredménytelenségükről a szkupstina alelnöke jelentést tett a királynak. Ilyen körülmények között valószínűleg mégis az új-radikálisok pártjából fogja a király az új kormányt kinevezni, mert a szkupstina feloszlására egyelőre legalább nem gondolnak.

Nagy bányaszerencsétlenség Franciaországban.

Múlt héten óriási bányaszerencsétlenség történt Franciaországban. Ezerkétszáznál több halott a halál tárnáivá avatta a courriéresi bányákat. A franciaországi bányakatasztrófa nemzeti gyászszá emelkedett s az egész Franciaország társadalmát mélyen megrendítette a rettenetes pusztulás. Azt a tragédiát, amelyet az elpusztultak hátramaradottjainak szomorúsága fokoz, enyhíteni igyekszik a széles alapon megindult segélyakció s az egész világ részvéte. Európa uralkodói egymásután járulnak részvétváirataikkal a francia nemzeti gyászhoz s az összes francia és külföldi lapok mély részvéttel tárgyalják a világ legnagyobb bányaszerencsétlenségét.

Egy Rick nevű munkás a miniszterek jelenlétében engedelmet kért arra, hogy a III. számú aknába lemehessen, mert meg van róla győződve, hogy ott még élő emberek vannak. Ez a munkás már szombaton is tizenhét társának mentette meg az életét. Rick egy mérnökkel együtt leszállt az akna fenekéig, ahonnan azonban kénytelen volt eredmény nélkül visszatérni. Rick azt beszélt, hogy mielőtt az aknába leért, az első pillanattól fogva bajtársainak holttestébe botlott. Valamennyien a robbanásnak vagy a tűzvésznek lettek áldozatai. Azt mondta, hogy céltalan dolog volna mások életét kockára tenni, csak azért, hogy holttesteket találjanak. Különösen azért ment le az akna fenekére, hogy a saját fiát keresse, akinek holttestét meg is találta.

Vilmos német császár a közeli Westfáliából fegyelmezett, képzett munkásokat küldött a szerencsétlenség színhelyére, kik a mentésben főltte hasznavehetőknak bizonyultak. Sajnálatos, hogy a holtak egy részének temetésénél lázító beszédek is hangzottak el. A francia szociálisták a maguk javára igyekeznek kihasználni a szerencsétlenséget, holott épp a szerencsétlenség az ellentétes érdekek elsimitását, közös munkálkodást és a segítő mozgalomnak

Dr. KISS KÁROLY főgymnáziumi tanár 34,925. számú szabadalmát képező

„KAROLIUM“

vér- s paizstetű, fakukacsz, poloska és a mézgásodást előidéző elősdiéket irtószer, mely ezen elősdiéket biztosan elpusztítja és a fákat immunisá teszi.

1 kis üveg ára 200 gramm 1.— korona
1 nagy üveg ára 500 gramm..... 2.— korona

50 üveg egyszerre történő megrendelésénél 20 százalékos engedmény.

Kizárólagos vezérképviselő a bel- és külföld részére a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél Budapest, V., Alkotmány-utca 31.

Dr. Hets Ödön ügyész ur, a ki e szert 2 év óta használja 70 holdas soroksári gyümölcsösében, a következő bizonyítványt adta:

Tekintetes

ft. Kiss Károly tanár urnak

Budapest.

Az Ön utasítása folytán készített vértetű-keveréket gyümölcsfáimnál még a múlt év nyarán teljes sikerrel alkalmazván, készséggel jelentem ki, hogy ezen szer a körte- és almafákon mutatkozó vértetű kiirtására az egyedüli biztos szer.

A múlt évben bekent fák az idén mind remeken hajtottak és termőképességüket visszanyerték.

Kiváló tisztelettel

Hets Ödön s. k.

egy szivből-lélekből való kiterjesztését teszi szükségessé.

A nagy pusztulás elemi csapás, amiért egyes embert nem lehet felelőssé tenni. A tűz nem egyszerre keletkezett, mert hiszen a bányákban általánosan van égő rész, de elszigetelve. Ez a kitörés váratlanul jött és védekezni ellene nem lehetett.

A norvég királyi pár koronázása.

Norvégia ősi koronázó városában, *Drontheimban* serényen folynak az előkészületek. A koronázás május hónapban megy végbe. Eleinte az volt a terv, hogy *Haakon* király és *Maud* királyné fényes kíséretével gyalog vonul végig *Drontheim* főutcaán s a tervbevett utvonalon levő lakások ablakait élelmes üzletemberek már bérbe is vették a nevezetes napra, most azonban arra való tekintettel, hogy a hosszú gyalogséta a királynét nagyon fárasztaná, a tervet úgy változtatták meg, hogy a királyi pár nyitott kocsin fogja a székesegyházba hajtani. A koronázás után nemsokára, valószínűleg már július közepén, Vilmos császár meg fogja látogatni a norvég királyt. A német császár a „Hohenzollern” jachton *Aalesundba* érkezik, ahová *Haakon* király a „Norge” nevű cirkálón eléje siet, mindketten partra szállanak és *Aalesundban* maradnak a császár elutazásáig.

Áz oka.

— Hej! be szépen nő a bajuszod, Pista.
— Hát tudod, jól élek.

Élelmi szerek értékesítését eszközlik az előírt % mellett. Fejvilágosítást és csomagolási utasítást ingyen nyújt tagok és nem tagoknak.

Azonnali készpénz-
▼ elszámolás. ▼

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK ELLÁTÓ
SZÖVETKEZETE

HATÓSÁGI KÖZVETITŐ

Budapest Székesfőváros Központi Vásárcsarnokában.
SÜRGÖNYCZIM: AURORA—BUDAPEST.

Értékesítésre elfogad: ✓
Husnemüket, füstölt
húst, vadakat, szárnyasokat — élő és leölt állapotban, tojást, vajat, halat, burgonyát, káposztát, zöldségfélét, gyümölcsöt stb.

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

Hitelszövetkezetek eredményei.

Az elmúlt esztendőben jelentékenyen erősödtek az Országos Központi Hitelszövetkezetekhez tartozó szövetkezetek. Számuk 1742-ről 1814-re, a szövetkezeti tagoké 407,030-ról 453,929-re, az üzletrészeké 767,952-ről 839,718-ra szaporodott. Az üzletrészek értéke pedig 37.446,899-ről 41.293,471 koronára emelkedett; a befizetett üzletrészeké 20.503,272-ről 23.440,167 koronára, a takarékbetét 30.619,360-ról 36.806,399 koronára, a tartalékalap pedig 2.887,577-ről 3.467,292 koronára növekedett meg. Egy év alatt a szövetkezetek száma 72-vel, a tagok száma 47 ezerrel, az üzletrészeké 72 ezerrel, az üzletrészek értékéé 3 millió 850 ezer koronával növekedett. A befizetett üzletrészek értékénél az egy évi gyarapodás 2 millió 940 ezer korona; a takarékbetéteknél 6 millió 190 ezer; a tartalékalapnál 580 ezer korona. Az egyes vármegyéket tekintve, legtöbb (124) hitelszövetkezet működik Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyében. A második helyre Somogy kerül 108 és a harmadikra Torontál 107 szövetkezettel. Temesben 84, Máramarosban és Nyitrában 60, Biharban és Marostordában 44, Szatmárban 43, Beregben 42, Kolozsban, Krassó-Szörényben 41 szövetkezet munkálkodik. Legtöbb új szövetkezet alakult a múlt évben Torontálban (11), Biharban (10), Háromszékben (9), Pozsonyban (8). Sajnálattal kell megemlékeznünk arról, hogy még mindig található az ország területén négy olyan vármegye, Arva, Liptó, Sáros és Turóc, amelyekben ezideig egyetlen, az Országos Központoz tartozó szövetkezet sem alakult.

A hat millió koronánál nagyobb takarékbetét szaporulat, a vármegyék közötti elosztást tekintve, meglehetősen arányos. Mindazonáltal található feltűnő jelenség is. A legnagyobb összeget, 610,000 koronát, Szabolcs mutatja föl. Ezt követi Temes 540,000, Nyitra 350,000 és Jász-Nagykun-Szolnok 200,000 koronával. A 150 ezer koronát meghaladják Békés, Bihar, Csanád, Háromszék és Komárom; a 100 ezer koronát Arad, Bács-Bodrog, Csik, Gömör, Hont, Pest, Pozsony, Szatmár, Trencsén és Zala vármegyék. Két megyénél nagy visszaesés tapasztalható. Az egyik Somogy, a másik Udvarhely. Az elsőnél a visszaesés 450 ezer korona, a másodiknál 63 ezer. Udvarhelynél található mentő körülmény, de a somogyi részletesebb vizsgálódásra buzdított bennünket. Ekkor azonnal megtaláltuk a visszaesés nyitját. A „Kaposvár városi és gazdasági hitelszövetkezet”, amely 1904-ben 856,000 korona betétet kezelt, az elmúlt év

folyamán részvénytársasággá alakult át. Ha tehát ezt az intézetet kivesszük a mérlegből, akkor a somogyi hitelszövetkezetek betétje nemcsak hogy nem mutat visszaesést, de a 400 ezer korona gyarapodással a harmadik helyre kerül. A tartalékgyűjtésre nézve körülbelül az a szabály állítható föl, hogy a régiebb szövetkezetek erősebbek. Így leg-többel rendelkeznek Pest vármegye szövetkezetei, 765,600 koronával, Torontálban 215,500, Temesben 212,300, Somogyban 131,000, Csanádban 127,000, Szabolcsban 121,000 korona a tartalékalap. Érdekes képet nyújt annak a szemlélése is, hogy az egyes hitelszövetkezeteknél mekkora a betét. Sok lenne felsorolni azokat a szövetkezeteket is, amelyeknél a betét meghaladja a 100 ezer koronát. Ez okból csak azokat említjük föl, amelyeknél a betét nagyobb 200 ezer koronánál. Kezdi a sort ezek között a torontálmegyei központi hitelszövetkezet 682,300 koronával, követi a dömsödi 449,000, a törökszentmisklói 346,000, a szegvári 345,000, a bácsalmási és a mándoki 294,000, a solti 267,000, a csetneki 250,000 koronával. Kétszáz ezer koronán felüli betétje van még a körösladányi, a gutai, a pomázi, a tápiógyörgyei, a somogykéthelyi, a perbenyiki, az Erzsébet Kossuthfalvai ipartestületi és a budapesti általános hitelszövetkezeteknek. Ezzel megadtuk vázlatos képét annak a fejlődésnek, amelyet az Országos Központi Hitelszövetkezethez tartozó szövetkezetek az utolsó év alatt fölmutathatnak.

Hatalmas haladás, gyönyörű fejlődés, de erős a reményünk, hogy lesz még a jövőben szebb is, nagyobb is. Adja Isten!

Kendertermesztés szövetkezeti uton. A torontálmegyei gazdasági egyesület a múlt évben mozgalmat indított kenderkikészítő telepek felállítására. Ez ügyből kifolyólag Torontál-Szécsányban értekezletet tartottak, melyben a környék gazdái nagy számban jelentek meg. Az értekezlet egyhangulag magáévá tette a Marton Andor által előterjesztett javaslatot és kimondta egy szövetkezeti alapon szervezendő kenderkikészítő telep felállítását. Eddig 600 hold kendertermesztés van biztosítva, ugyanennyi üzletrészszel. Csak előre minden irányban; akkor boldogul a magyar.

Szövetkezeti butorcsarnok. „Erzsébetfalva és környéke faiparosai butorcsarnok és hitelszövetkezet” címen az Országos Központi Hitelszövetkezet kötelekben butorcsarnok-szövetkezet alakult meg. Az új szövetkezet mindennemű kárpitos, épületasztalos, szobrász, esztergályos, ács, kádár és kerékgyártó munkákat elvállal. Olvasóink figyelmét felhívjuk erre a szövetkezetre.

A szatócsok is szövetkeznek. A szatócsok a szövetkezeti ügyet lépten-nyomon támadják ugyan, de egyuttal maguk is szövetkeznek, ha érdekük úgy hozza magával. Budapesten már megalakult a szén-szatócsok bevásárló szövetkezete: azonkívül más kis-kereskedők is egyesülnek közös és így jutányosabb bevásárlásokra. Most olvassuk, hogy Hamburgban a gyarmatáru-kereskedők szövetkezetet alkottak és összes szükségletüket egy cég alatt szerzik be. Ugy látszik közeledünk az „egy akol, egy pásztor” korszakához, csak hogy nem a kereskedői, hanem a szövetkezeti lobogó alatt.

• MI UJSÁG? •

Március 15. Ez évben a szokottnál erősebb mozgalom volt március 15-én, a magyar szabadság ünnepén. Mivel a nyilvános utcai ünnep tiltva volt, mindenfelé zárthelyiségben tartották meg a szabadságünnepet.

Kossuth Lajos halálának évfordulója. Kedden, március 20-án lesz Kossuth Lajos halálának évfordulója, melyet az idén különös gyászpompával ünnepelnek meg országpszerte.

Összeesküvés az olasz király ellen. Milánóban a rendőrség az olasz király élete ellen irányuló összeesküvésnek jött a nyomára. A torinói börtönben egy fegyenc halálos ágyán megvallotta, hogy egy anarchista bandának a tagja, amely merényletet készített elő Viktor Emánuel király élete ellen. Az összeesküvőknek az volt a tervük, hogy a milánói nemzetközi kiállítás megnyitása alkalmával megölik a királyt.

Kossuth Ferenc betegsége. Kossuth Ferenc mult héten gyöngéledett. Állapotában, mint részvétellel értesülünk, javulás nem állott be, sőt betegsége rosszabbra fordult. Müller tanár, a beteg kezelőorvosa megvizsgálta Kossuth Ferencet. Mivel azt találta, hogy a beteget a látogatók csak izgatják, megtiltotta, hogy Kossuth Ferenc mig jobban nem lesz, bárkit is fogadhasson.

A magyar nők. Mult héten történt meg az a szép esemény, hogy gróf Batthyány Lajosné lakásán egész csomó mágnásasszony gyűlt egybe, valamennyien a Magyar Védőegyesület tagjai. Megbeszéltek, mit tehetnek a nemzeti küzdelem érdekében. S ahogy szóba kerültek a mai állapotok, a nemeslelkű magyar hölgyek szíven keresztül hatott mindaz a fájdalom és keserűség, amely fogva tartja aggódó lelkeinket. És érezték, hogy eljött az idő, mely mindenkitől tettet, áldozatot kíván a haza javára. A hazafias érzések hatása alatt gróf Dessewffy Aurélné urasszony felállott, leoldotta briliáns nyakékét s odatette a főuri szalon tea-asztalkájára, amely e pillanatban a „haza oltárává” változott. A példa még jobban összedobban-totta a többi hölgyek amugy is lángoló szíveit. Egy pár perc alatt több százezer korona értékű ékszer feküdt az asztalon a nemzeti küzdelem céljaira. Így volt ez régen is.

Megjutalmazott tanítók. A „Felsőmagyarországi Köz-művelődési Egyesület” zólyomvármegyei választmánya a magyar nyelv sikeres tanításának megjutalmazásául 50—50 korona jutalomban részesítette a következő tanítókat és tanítónőket: Domszky István herences-völgyi r. kath. tanítót, Ujj György alsótöröki állami tanítót, özv. Moczkovcsák Jánosné besztercebányai evang. tanítónő, Schromm József dobói evang. tanítót Szopkó József alsószabadi r. kath. tanítót Skoda János óhegyi r. kath. tanítót, Miksa Károly szász-

pelsőci r. kath. tanítót, ifj. Fuchs Pál mátyásfalvi ev. tanítót.

Véres vereskedések a spanyol képviselőházban. Madridban, Spanyolország fővárosában, a kamara folyosóján minap izgalmas jelenet folyt le Primo-Rivero ezredes és Soriano képviselő között. Soriano a parlamentben azt indítványozta, hogy a kamara vonja felelősségre azokat a tiszteket, akik Kuba és a Fülöp-szigetek elvesztését okozták. Primo-Rivero ezredes emiatt megtámadta s véresre verte Soriano képviselőt. Az ezredest letartóztatták. A fölizgatott tömeg a katonatisztet meg akarta lineselni.

Márciusi tél. A mult hét elején dühöngő hideg szél elállott a hét vége felé, mire országszerte hó esett. Mátészalkáról írják, hogy erős fagy volt, sűrűn havazott. Békéscsabán sűrű hó esett. A gazdasági vasut Csanádapáca felé a nagy hó miatt nem közlekedhetik. Trenesénben nagy hóvihár volt. Zombolyán oly erős szélvihar dühöngött, hogy sok háznak a tetejét leemelte. Egy nagy tüzfalat is összedöntött, amely egy kis leányt életveszélyesen megsebesített. Resicán sűrű hó esik. A hó magassága már mintegy 21 centiméter. Titelen óriási vihar dühöng. A Tiszán az épülőfélben levő hajóhidat teljesen szétszedte. Kézdivásárhelyen és vidékén pár nap óta tartó szélvihar után sűrű havazás állott be. Magyar-Kanizsán több óráig tartó erős havazás volt.

A katonakérdés a tébolydában. Mult héten egyik reggel két szuronyos esendőr jelent meg a pécsi állami elmegyógyintézetben és Szopkó István pót-tartalékos keresték, aki ott ápolóként volt alkalmazva. Az inspekiós orvos kijelentette, hogy Szopkó nincs az intézetben, a esendőrök ennek dacára bebozsátást követeltek, hogy az egész épületet átkutassák. At is kutatták, de Szopkót sehol sem találták. A betegek, különösen akiknek rögeszméje, hogy katonáknak képzelik magukat, a esendőrök láttára felizgultak s a kutatás eredménye az lett, hogy egy Flore Juon nevű embert, aki táborszernagynak képzele magát, este a kályhakürtön át kimászott cellájából és teljesen meztelenül beállított a Ferenc József-laktanyába, kiabálván: „Megjöttem! Ne féljete, megoldom én a katonai kérdést!” A megszökött betegre egy katonaköpenyt dobtak és úgy vitték vissza az intézetbe. Szopkó István pedig azalatt, míg a esendőrök keresték, jelentkezett a Frigyes-laktanyában katonai szolgálatra.

Rákóczi könyvtára. Érdekes fölfedezést tett a napokban Karácsonyi János kanonok a nagyváradi káptalan nagyszerű könyvtárának rendezgetése közben. Kitünt, hogy a nagy kuruc fejedelem, II. Rákóczi Ferenc könyvtárának egy részét is magában foglalja a káptalani bibliotéka. Karácsonyi tegnap be is jelentette a régészeti egyesületnek ezt az érdekes fölfedezést s legközelebb felolvasás keretében fogja ismereteni a Rákóczi-könyveket.

Véres bíróválasztás. Madar esztergommegeyi községben nagy izgalmak közt ment végbe a bíróválasztás. Tizenkét esendőr ügyelt a rendre, de az izgatott nép többször megtámadta a esendőröket, mire ezek karddal üzték vissza a támadókat. A tömegnek Szuri Vince fiatal jó módu földmives volt a vezetője, ki

egy esendőr szuronyát megfogta. A esendőr két társa látva társuknak megtámadását, segítségére siettek és Szurit szuronyukkal keresztülszurták. A fiatal gazda másnap meghalt. A bíróválasztást nem fejezheték be.

A Pannonia utja. Fiuméből márc. 15-én indult a „Pannonia“ kivándorlási hajó, melyre Triesztben felszállt 145 utas. A hajóra Fiumében 1700-nál több kivándorló váltott jegyet.

Szerencsétlenség a milánói kiállításon. A milánói kiállítás munkálatainál minap nagy szerencsétlenség történt. A belga pavillon építésénél alkalmazott mintegy harminc mérnök, építőmester és munkás egy állványon gyülekezett össze, hogy csoportosan lefénképeztessék magukat. A nagy súly alatt az állvány leszakadt s a rajta levők a mélységbe zuhantak. Tíz ember súlyosan megsebesült.

Léghajón az északi sarkra. Krisztiániából jön a hír, hogy Welman Walter amerikai újságíró, aki egy esikágói lap megbízásából léghajón akarja az északi sarkot felfedezni, június 10-én érkezik Tromsöbe, Léghajója, amely a legnagyobb lesz az eddigi valaha épült léghajók közt Párisban készült.

A japán mintaasszony. Mikor a japán asszony a házasság szent köteléket a nyakába veszi, a jó anya mindenféle fontos és józan tanácsal látja el leányát. A legfontosabbak a következők: Légy mindenkor kedves apósoddal és anyósoddal szemben. Soha se beszélj sokat. Korán kelj föl és az utolsó legyél, a ki pihenni tér. Soha se aludj ebéd után. Soha se elegyedj az utca lármájába, csak ha ötven esztendő elmúlt. A kártyavető- és javasasszonyokról soha se tudj semmit. Ne légy loncosos és rendetlen, a férfinak csak a esinos asszony tetszik, a feleségét is jobban szereti, ha takaros. Ne gyötörd féltékenységgel az uradat. A féltékeny nő mindig kellemetlen nyűg. Soha se légy haragos vagy civódó és ne feleselj, még ha igazad van is. Ne beszélj rosszat a szomszédodról és ne feledd el soha sem, hogy az asszony erénye a ház becsülete. Igazán csupa olyan tanács, amely nálunk is elkelhet.

Zichy Mihály festő életéből. Éppen hatvan esztendőt töltött a mester (néhány évi megszakítással) orosz földön mert 1846 őszén került először Pétervárra, 1849-ben I. Miklós orosz cár egyszer magához hívatta Zichy Mihályt, aki akkor még Katalin nagyhercegné rajzmestere volt s így szólt hozzá:

Rokona ön Zichy Ferenc grófnak, aki magyarországi hadseregem mellett mint osztrák esászári biztos működik?

Felség, felelte a művész, én megtagadok minden összeköttetést azzal az urral!

Ön tehát magyar patriota? Sajnálom, hogy okot adtam önnek gyűlöletére, de mint emberek szeressük egymást! — és cár kezét nyújtotta Zichy Mihálynak.

Dinamit a Nemzeti Múzeum lépcsőjén. A Nemzeti Múzeum lépcsőzetének azon a részén, ahol az egyetemi ifjak negyvennyolc óta a „Talpra magyar“-t elszavalni szokták, Stumm Ferenc, a Nemzeti Múzeum szolgája f. hó 14-én egy dinamit patront talált. Atadta Szalay Imre muzeumi igazgatónak, aki viszont óvatos módon a főkapitányságra küldte. Onnan a katonai hatósághoz juttatták, alapos vizsgálat végett. Annyit már megállapítottak, hogy a

dinamit-patron olyan, amit nálunk a kőszénbányák tárnáiban szoktak robbantásra használni. A vizsgálat széles körben folyik.

Ki találta föl a puskaport? A középkor végefelé vívott háborúk sorsát egy váratlan esemény nagyon megváltoztatta, a puskapor föltalálása. E robbanószert föltalálását a hagyomány Svarcz Bertalan freiburgi szerzetesnek tulajdonítja, aki azonban a költött alakok közé tartozik. Ma már tudjuk, hogy e robbanószert Kinában használták föl először, nem puskapornak ugyan, hanem röppegyű készítésére. Ezekről vették át az arabok, akik már lövésre használták és a harctéren is alkalmazták. Határozottan mondhatjuk, hogy a granadai mórok 1323-ban már ágyúval ostromolták Bazát. A keresztény írók közül Markus Grékusz volt az első, ki a puskapornak hadicélra való alkalmazásáról megemlékezik. Albertusz Magnusz s Bakon Roger leírták a puskapor készítésének módját. Franciaországban már 1326-ban, Németországban, Augsburgban 1340-ben volt már puskaporgyár; ez államokat, ha nem is előzte meg Angolország a gyártásban, az bizonyos, hogy a lövészer ügyes alkalmazásában első volt. A puskapor használata leszállította a páncélos seregek értékét, mert csakhamar kitűnt, hogy romboló hatása ellen a páncél és sisak nem nyújt védelmet és hogy a puskával ellátott gyalogság fölött a páncélos lovasság diadalmaskodni nem képes. Az első nagyobb háború, amelyben a puskaport állandóan alkalmazták, az angol-francia háború volt.

GAZDASÁGI DOLGOK

A fekáltrágyák hasznosítása.

Egy korábbi számunkban ösmertettük a fekáltrágyák legegyszerűbb készítési módjait. Most nézzük, miként hasznosíthatjuk a fekáltrágyákat, és mi haszon származik egészben a fekáltrágyakészítésből?

Már a multkor fölemlítettük, hogy a jól készített tözegelt fekátkomposzt körülbelül kétszer annyit ér, mint a jó istállótrágya. Hatása ugyan nem oly tartós, mint az istállótrágyáé, mert csak három évig szokott tartani, míg az utóbbi 4—5 esztendeig; de hatása e rövid idő alatt aztán annál erélyesebb.

Miután a kiscgazda udvarában nem lehet annyi fekáltrágyát készíteni, hogy az a szántóföld trágyázásánál is számbavehető volna, közönségesen csak konyhakertek és szőlők trágyázására használják. E célra azonban annyival inkább alkalmas, hogy nagy hatóképessége folytán csak fele vagy harmadrész annyit kell abból felhasználni, mint az istállótrágyából és így különösen szőlőkben, a hová ugy kell a sorok közé a trágyát feltalicskázni, kihordása és elosztása jelentékenyen kevesebbe kerül. Lehet ugyan a fekáltrágyákat a szántóföldi mivélésben is rendkívüli sikerrel felhasználni, de már inkább csak zsaroló takarmányok és kapások, tehát csalamadé, répa, tengeri stb. alá, mert különben a rákövetkező gabona megdől. Persze a nagyobb gazdaságok csak nagyobb városok telepeiről vásárolhatják a fekáltrágyát, ahol azt gyárszerűleg készítik. A kiscgazda inkább csak szőlőjében vásárolhatja azt, csakugy, mint pl. a szárított sertéstrágyát.

A tözegelt fekátkomposztot nagyban nálunk ma még csak Losoncon készítik és ott a helybeli vasútállomáson 100 koronáért árusítják vagonját. Szállítással együtt tehát a losonci komposzt métermázsája a távolság szerint 1.50—2.— koronába kerül.

Hogy a kertekben minő haszonnal lehet a fekáltrágyákat felhasználni, azt minden kertész tapasztalhatta. Megfelelő öntözés mellett egyszerűen megkészezi mindazon kerti vetemények termését, amelyek a friss trágyázást jól türik és megkivánják. Ami azonban bennünket itt különösen érdekel, az a szőlők trágyázása.

A fekáltrágya rendkívül heves, gyorsan ható trágya. A tözegelés ugyan csökkenti hevességét, mert a tözeg olyan mint a spongya, sok nedvességet képes felszívni magába és nehezen adja ki magából, ezzel tehát fokozza a talaj nedvfölszívó és megtartó képességét, mindazonáltal a tözegelt fekátkomposzt is inkább a nedves, hűvös agyag, mint a száraz és heves homoktalajra való.

A növények legfőbb tápanyagai ugyanis, amelyeket a talajból vesznek fel, a nitrogén, a foszfor és a kálium. Az agyagtalajok az utóbbi kettőből rendszerint eleget tartalmaznak és inkább csak a nitrogén-trágyára szorulnak, amelyet a fekáltrágyák bőven tartalmaznak. Az agyagtalaju szőlőkben tehát már a kizárólagos fekáltrágyázással is bámulatos eredményeket lehet elérni, annyival is inkább, hogy a heves fekáltrágya a hideg agyagtalajt is gyorsabb működésre kényszeríti. Ellenben a sivar homoktalaj anélkül is hamar eszi a trágyát és azonkívül mind a három fenti növényi tápanyagban egyaránt szegény. A homoki szőlőkben tehát szuperfoszfát és káli mű-

„AGRARIA“

magyar gépforgalmi részvény-társaság
a szab. osztr.-magy. államvasút-társaság
resiczai mezőgazdasági gépgyáranak
vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!

EGYETEMES ACZÉLEKÉK.

Tiszta aczélanyag
saját hámorainkból.

Eltörhetetlen tégelyaczél-ekfej.
Pánczélaczél-kormánylemez.
Magasított aczélekefej.
Porvédő kerek.
Aczél gerendely.

Csak kitémasztott nyeregkerettel bíró
taligát szállítunk.

Ekegyártás terén legelső rangú
magyar gyártmány fe-
lülmulja még a legneve-
zetesebb idegen gyártmányokat is.

Kérjük árjegyzéket, mivel ez az összes
talajmivélőgépeket terjedelmesen ismerteti és egy-
általán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes,
szakszerű és minden gazdának értékes felvilágo-
sításokat nyújt és díjmentesen küldetik.

Rövidített levélezim:

„AGRARIA“ Budapest, V., Váci-ut 2.
Sürgőnyezim: „AGRARIA“ Budapest.

trágyával ajánlatos a fekáltrágyázást kiegészíteni, mert ez a foszfor és káliumban meglehetősen szegény.

Tényleg az eddigi fekáltrágyázások, az agyagtalajú hegyi szőlőkben sokkal nagyobb eredményeket hoztak, mint a homoki földeken. Am azért a homokon is igen szépen jövedelmez a fekáltrágyázás és mert éppen a homokon rendszerint kevés a trágya, nagyon is kívánatos, hogy a szőlőtrágyázás céljaira az összes emberi ürülék felhasználtassék.

A fekáltrágyát a szőlőkben közönségesen fészek-trágyaként alkalmazzák, 1—2 kilót számítva tövenként. Hatása bámulatos, és a homokon 2—3, az agyagos földön pedig 3—4 évig tart. A trágyát közönségesen nem közvetlenül a szőlőt, hanem a körülötte kapával kikapált árkocszába szórják és földdel keverve letakarjuk.

Hogy csak trágyaértékben is mily hasznot jelent a fekáltrágya készítése, mutatja a következő kis számítás: Egy öttagu család évi tőzeggorszükséglete 100 kiló; ennek ára 4 korona, amely azonban megtérül az évi árnyékszékkitakarítási költségben. A kisgazdának tehát — aki nem számítja fel a hetenként egyszeri kihordás és komposztírozás munkaköltségeit — esztendőnként ingyenben marad 500—750 kgr. kitűnő minőségű fekálkomposzt-trágya, mely szőlőtrágyának mmázsánként legalább $1\frac{1}{2}$ koronát, egészben tehát $7\frac{1}{2}$ —12 koronát ér. Ezzel esztendőnként kitrágyázhat 510—750 tőke szőlőt, vagyis egy fél holdas szőlőt állandóan kitűnő termőerőben tarthat, ami már jóval többet jelent haszonban a 12 K. trágyaértéknél. Nagy sor ez, ahol sokszor pénzért sem lehet venni trágyát, és azon kívül házatáját is tisztán tarthatja az árnyékszék kifolyásaitól és bűzétől.

Ez az egyes gazdának a haszna a fekáltrágya készítésből. Am nagyobb haszna nyilvánul abban a községnek, ha minden háztulajdonos követi a jó példát. Egyrészt, mert ezáltal a község lakosainak általános jóléte emelkedik, másrészt pedig mert így a pócelé — e hathatós ragályozó anyag — nem fertőzheti be a községbeli kutak vizét és így az ember és az állat egészségi állapota egyaránt javul. A község egészségügyi és anyagi helyzetének javulása pedig már csak megérdemli, hogy úgy a községi előjáróságok, valamint a községekben működő szövetkezetek is közös erővel törekedjenek e hasznos intézmény megvalósítására.

Ősszel hogy készítsük elő a talajt a tavasziak alá.

A talajnak megfelelő módon és időben való előkészítése kivétel nélkül minden kulturnövény fejlődésére, terméseredményére igen nagy befolyással van. Ezen befolyás pedig rendszerint kedvező szokott lenni. És sajnos, ha talajmivelésünket megfigyeljük, igen sokszor találkozunk hibákkal. Ezen sokféle hiba között a legtekintélyesebb részt foglalják el azok, melyeket a talajnak a tavasziak alá való előkészítése terén szoktunk elkövetni. Talajmivelésünk legnagyobb hibája ugyanis az, hogy a tavasziak alá a talaj hiányosan és hibásan lesz elkészítve.

A tavasziak miután kedvezőtlenebb feltételek között fejlődnek, mint az ősziak, azért kívánatos, hogy a tavasziak részére, amennyire módunkban áll a legkedvezőbb tényéshelységeket biztosítsuk. Sajnos a gyakorlatban ezen eljárás a helyett, hogy léptenyomon találkozoznánk, bizony csak elvétve tapasztaljuk a tavasziaknak, nagyobb figyelemben való

Házasságlevél aláírása.

részesítését. Az okszerű talajmivelés elengedhetetlen követelménye ebben a tekintetben az, hogy az összes talajokat a tél beállta előtt szántsuk meg.

Ha ezt meg tesszük, tapasztalni fogjuk, hogy a terméseredmények kedvezőbbek lesznek. Ha a talajt helyesen készítjük el a tavasziak alá, a műtrágyázás, ápolás költségei busásabban fognak megtérülni, mint ellenkező esetben. Most tehát használjuk fel a rendelkezésre álló igát és időt, iparkodjunk földjeinket felszántani minél nagyobb mértékben, még a tél beállta előtt, mert az csak előnyös lesz jövő évi terméseredményeinkre.

A buza hektolitersulya.

Kulturnövényeink minőségét különböző tulajdonságok határozzák meg, mely tulajdonságok vagy külső jelekből, vagy az illető tulajdonság jelenlétének nagyságából ítélték meg. A különböző kulturnövények minőségére mindenesetre tefolyással vannak egyes esetekben a termelési körülmények. pl. a talajelőkészítés, a műtrágyázás, mely pl. a buzánál foszfortrágyázás esetén növeli a hektolitersúlyt, stb.

A buza minőségének megállapításánál, tekintettel arra, hogy az leginkább, mint liszt lesz értékesítve, figyelembe kell venni, hogy az milyen és mennyi lisztet ad. A növénytermelési kísérleti állomás vizsgálat tárgyává tette a buza minőségét meghatározó tulajdonságokat, ezek között annak hektolitersúlyát is. A hektolitersúlyról, mely a gyakorlatban mint igen fontos tulajdonság jön tekintetbe, a nézetek különbözőek.

A börzére a gabona hektolitersulya fontos, mert hisz a börze a gabonaszállíthatóságát bizonyos hektolitersúlyhoz köti. A hektolitersúly lehet értékmérője a buzának, de csakis korlátolt mértékben. Erre vonatkozólag a végzett kísérletek eredményei azt igazolták, hogy a hektolitersúly csakis egy bizonyos vidékről származó ugyanazon fajtahoz tartozó buzákra lehet értékmérő, különböző származású és fajtájú buzák minőségére a hektolitersúlyból következtetést vonni nem lehet. Ugyanazon vidékről származó és ugyanazon fajtájú buzából a gyakorlati tapasztalatok szerint annál több liszt örölhető ki, minél nagyobb a buza hektolitersulya.

A hektolitersúly és egyéb tulajdonságok között pl. abszolutsúly, lisztesség, proteintartalom, sikérmennyiség, határozott összefüggés nem állapítható meg.

Megjelent!

Kövy József, a gödöllői m. kir. baromfitelep kezelője és Winkler János B. O. E. titkár szerkesztésében és kiadásában a

Baromfityesztési Zsebnaptár 1906. évre.

A Baromfityesztési Zsebnaptár ezen első évfolyama gazdag tartalommal és csinos köntösben bocsátatik a nagyközönség rendelkezésére. Tárgyalja az általános és részletes tenyésztési ismereteket, fajtákat és betegségeket. Könyvelési része minden tenyésztőre nézve nélkülözhetetlenné teszi. **Ára 2 korona 50 fillér** bérmentes szétküldéssel. Megrendelhető a magy. kir. baromfityesztő- és munkásképző-iskola kezelésénél, Gödöllőn, továbbá Winkler János B. O. E. titkárnál, Budapest, IX. kerület, Üllői-ut 25. szám (Köztelek).

MULATTATÓ

Kenyérkereset.

Mióta a szocialisták világgá kürtölték, hogy ma már egyik ember nem élhet a másiktól, az ujságok és könyvek sokat irnak a különféle foglalkozásokról, melyek a szegényebb osztályokat tisztas kenyerhez juttatják. Ez ujságok és könyvek azt is bizonyítják továbbá, hogy a szorgalmas és takarékos ember manapság sem szenvedhet szűkséget.

Egy pillanatra állapodjunk meg ennél a kitévelnél: tisztas kenyér. Mert ennél a kitejezésnél valóban érdemes megállapodni.

A férfiuban kell annyi önértetnek lenni, hogy nem tisztességes jövedelemből kenyér soha ne kerüljön az asztalára. Annál kevésbbé piszkos jövedelemből! Mert az ily kenyérkereset elaljasítja az embert.

Sokan azonban összetévesztik a nem tisztas kenyéret, a nem tisztességes jövedelmet az az egyszerű foglalkozással; mintha bizony a legegyszerűbb foglalkozás nem nyújthatná a legtisztességesebb kenyéret. S kérdem már most, vajjon az egyszerű utcaseprő, ki estétől reggelig kotor a városok szennyében és szívja tüdejébe azok miázmás levegőjét, vajjon ez az utcaseprő, ha jól megérdemelt díjáért kenyéret vásárol: nem a legtisztesebb kenyéret rakja-e ebédülő asztalára? Vajjon annak az utcaseprőnek vagy családjának pirulni kell-e falatozás közben, hogy az ő kenyérük ilyen közönséges foglalkozás gyümölcse? Minden épeszü ember azt fogja mondani: nem! Sőt az a szegény munkás ember büszke lehet arra, hogy ő a maga és családja életét olyan munkával igyekszik föntartani, melytől sok más talán irtózik, mert tudja, hogy tisztas kenyér kerül asztalára.

Okos ember különben nem szokta lenézni embertársát — közönséges foglalkozása miatt. Mert mi a földolog a foglalkozásokban? Nemde az, hogy a foglalkozás az ember életfeltételeit biztosítsa és tisztességes legyen!

Ha így fogjuk föl a dolgot, könnyen meg fogjuk érteni, hogy báró Jósika annak idején mint lehetett csipkekereskedő Brüsszelben? — Mert a csipkekereskedés önmagában tisztas foglalkozás: tisztas kenyér!

Vagy egy hirneves politikusunk mint lehetett trafikos New-Yorkban? Egy kiváló egyházi férfiu pedig nyelvmester Londonban? — Azért, mivel mindkettő tisztességes foglalkozás: tisztas kenyér!

Egyik híres művészünk ugyanakkor hordár volt Konstantinápolyban s visszatérte után senki se lobbantotta szemére, hogy a megszolgált borraivalókból — nem vásárolhatott tisztas kenyéret.

Avagy kimondta valamikor Linné természettudósnak, Böhme bölcsésznek, vagy Woodhouse költőnek, hogy nem evett tisztas kenyéret — csizmadia korában. Mert ez a három nagy ember fiatal korában ezt a közönséges mesterséget gyakorolta.

Tichacek tenorista és Andersen dán költő — még pedig a javából — szabók voltak eleinte, mely mesterség nekik akkor is tisztas kenyéret biztosított.

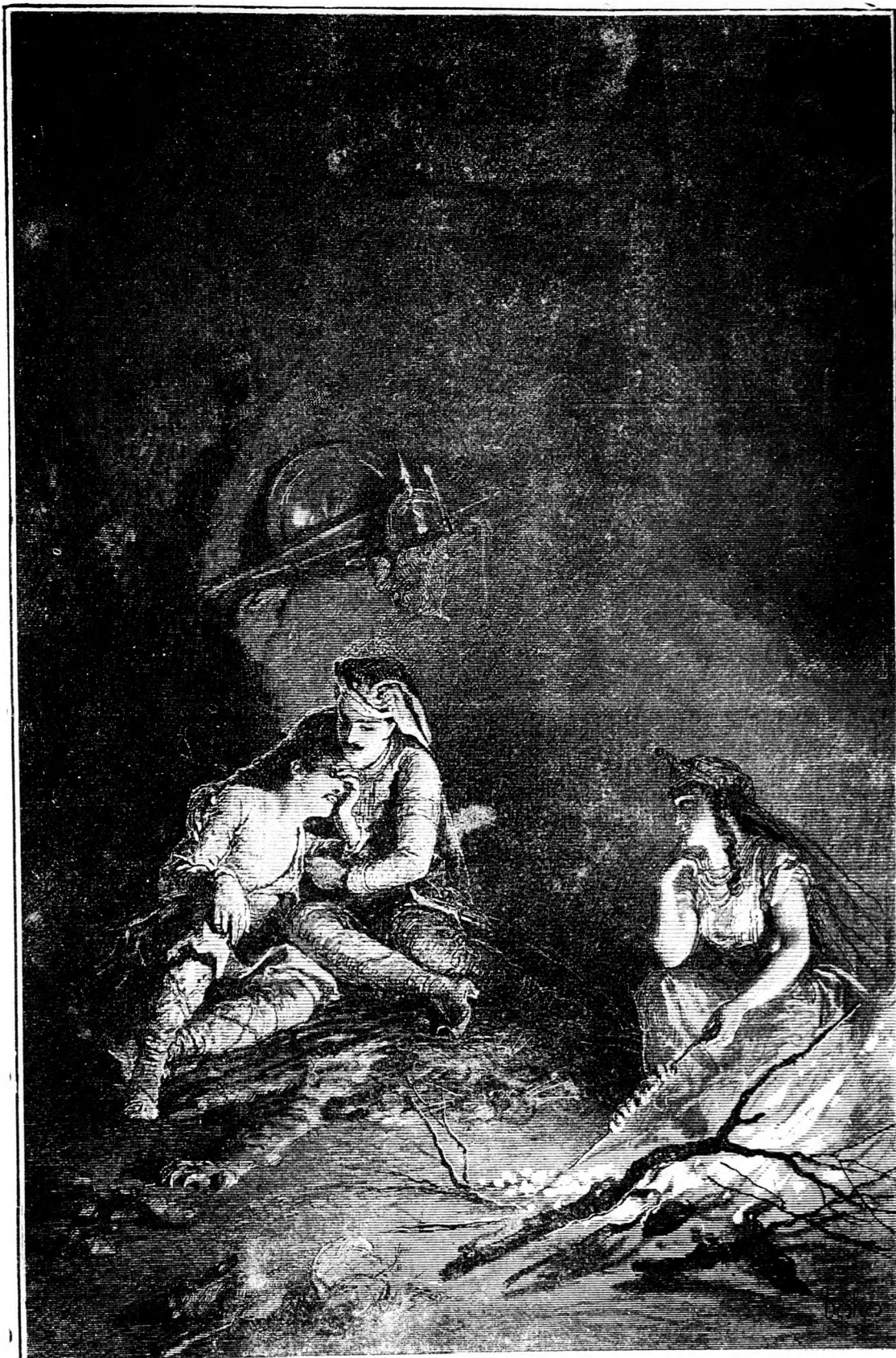
Defregger, német festő, kőmives mesterséget tanult s ezt nevének époly becsületére folytatta, mint később a művészetet. Ez is, az is egyformán tisztas kenyéret juttatott asztalára.

Vagy ki hallotta valaha, hogy Munkácsy Mihály

a világhírű festő, egyuttal a magyarok büszkesége, pirult volna valaha asztalos mestersége miatt, Sőt inkább dicsekedett az ő — tulipántos ládáival.

Csak nem olyan korán kopaszodik meg benne az ember!

A híres egyházi költő, az angol Bunyan, az üst-

Zichy Mihály rajza. (Thariel vigasztalja Nestán-Daradjánt.)

Bruhns csillagász lakatos volt annakelötte s meg volt győződve, hogy ez a foglalkozás époly tisztességes, mint a bolygók pályafutásának számítása.

foltozók nemes gárdájából került ki. S vajjon melyik volt a tisztesebb kenyér? Bizonyára az, hol istenadta tehetségét embertársai javára jobban érvényesíthette.

Franklin Benjámínról is tudjuk, hogy jó ideig könyvnyomdászokodott s ebből se neki nem lett kára, sem hazájának.

Van der Bondel, ki később színműírára adta fejét, előbb mint harisnyakötő jeleskedett, bebizonyítván, hogy az a pár jól sikerült harisnya époly lekötelezetté teheti az egyes embert, mint a megtapsolt szindarab a társadalmat. Mindkettő lehet egyformán tisztes kenyér.

Barnay színész ács, Beaumarchais francia író órás, Spinóza bölcész pedig üvegköszörülő volt fiatal korában...

És mind sokra vitték. S ha visszagondoltak előbbeni egyszerű foglalkozásukra, nem lehetetlen, hogy később amiatt restelkedtek, hogy az a másik kenyér — tisztesebb volt?! Ki tudja?

Azért meg kell becsülni a kérges tenyeret is. S még az esetben is meg kell becsülni, ha mindvégig a vésőt és kalapácsot szorongatja. Mert ezek a kérges tenyerek hasznos kellékei, kiegészítő részei a társadalom gépezetének...

Tekintsünk be egy pillanatra Párisba. Itt több mint huszezer ember szivarvégeket gyűjt a burnótgyárak részére s egy-egy ügyes gyűjtő öt-hét frankot is megkeres napjában.

Londonban óriási vagyont szerzett magának egy szemétygyűjtő azzal az ötletével, hogy elveszett tárgyakat szerzett vissza tulajdonosainak. Ma már külön cége van, mely az elveszett kulcsokat szállítja vissza gazdájukhoz. Bárki csekély összegért biztosíthatja kulcsait s a cégtől egy patent láncot kap ezzel a felirással:

— A becsületes megtaláló öt shilling jutalmat kap a cég irodájában.

A nagy reklámmal hirdetett vállalat eddig csakugyan megszerzett minden elvesztett kulcsosomót, de egyszersmind új foglalkozás számára nyitott utat — a kulestolvajoknak.

A nagyvárosok utcáin virágozik továbbá a reklám, mely napról-napra nagyobb arányokat ölt és tökéletesedik s valószínűleg ez lesz a huszadik század legérdekesebb látványossága. A reklám ezer és ezer embernek ad ma kenyeret s magában Londonban ötezer a száma azoknak a sandwichman-eknek, kik mellükön és hátukon óriási hirdetési táblákat hurcolva besétálják az utcákat. S ez a plakáthordozás, ha különös is, azért nemde — tisztes kenyér.

A világvárosok hirdetési közt táru elénk a leg-több meglepetés. A londoni lapok némelyikében például hasábszámra kerestetik és ajánlkozik megfelelő gyászkiiséret, a következő feltétellel:

— Illő fekete ruhában, méltóságteljes megjelenéssel, akik sirni is tudnak.

Lám, ez is kenyérkereset. Azonban nem hiába pereg könny e kenyérre: nem is valami tisztes ez a kenyér. Amint a képmutatás sohasem lehet tisztességes dolog.

Az sem tisztességes dolog, tehát nem is nyujthat tisztes kenyeret, ha valaki, mint — nemrég olvastuk — leszedi a házszámokat s anyagukat beolvastva értékesíti. Pedig maga az eljárás és a dolog kiesése valóságos remeke lehet a fufangnak és a raffineriának. Mindamellettként erkölcsbe ütköző dolog lévén, a házszám-lopás nem nyujthat tisztes kenyeret.

Mig ellenben a legegyszerűbb foglalkozások — az utcaseprés, hordárság, szemétygyűjtés, cipőtisztítás, stb. — époly tisztes kenyeret szolgáltatnak, akár a gyöngyhalászat; azért az ily kenyérkeresettől nem

szabad visszariadni annak, ki magát és családját egyébként nem tudná eltartani.

Mert a kenyérben az a fődolog, hogy tisztes legyen!
Deák Antal.

Képeinkhez.

Házassági szerződés aláírása. Sok pap és aranykeresztes is van közöttük bőven. Ez a nagyuri esküvő. A menyasszony éppen most akarja aláírni a házasság levelet. Reszket a keze. De melyiknek nem reszketne ebben a nagyfontosságú pillanatban.

Zichy Mihály rajza. (Thariel vigasztalja Nestán-Daredjánt.) A napokban elhunyt nagy festőnek egyik remek rajzát bemutatjuk, mely a könyvek diszítésére készült képei közül egyike a legszebbeknek.

A d o m á k.

Bajos bujkálni.

— A.: Honnan van az, fiam, hogy egy idő óta annyi büntetést kapsz az iskolában?

— B.: Az új tanító kancsal.

Érthető magyarázat.

— Miért olyan dühös az asszony?

— Hát először dühös volt a cselédre. Azután én rá lettem dühös, mert én nem dühösködtem a cselédre. És most azért dühös, mert én dühös vagyok, hogy ő dühös lett a cselédre. Érti?

— Brr!

A vásár.

— Nü mesüge, hát the nem kimenelsz magadat a vásárba.
 — Mit fáradjak én khi a vásárba, mikhór énnekem az asszony meg a jerekkek otthon is örökös vósárt sinálják.

Politikai tudósítás.

Volt képviselő: A beszámolót el sem mondhattam, meg kell tudják, hogy változott-e a politika.
 András gazda: Megtudjuk azt beszámoló nélküli is!
 Képviselő: A lapokból?
 András gazda: Nem, hanem ha a végrehajtó kezd járni.

Böjt.

Szörnyőség, hogy milyen drága lett a hal. Az ember kénytelen három napig koplalni, hogy megtarthasson egy böjtnapot.

Ki a bünös.

- Haszontalan kölyök eltörted a bögrét?
- Idős anyám, nem én, a bodri.
- Nincs is idebe!
- Hisze' majd begyün!

Csalódás.

Gavallér: (Egy urhoz, kinek eladó lánya van:)
 Uram, nagy teher nyomja szívemet, de nem merem kinyilatkoztatni félve attól, hogy elutasítva leszek.
 Ur: Csak ki vele uram-öcsém, nem lesz elutasítva.
 Gavallér: (örömmel) Hát adjon 100 koronát kölcsön. — Jó?

Betűrejtvény.

M z & vár vár ott
 A A & vár vár nyug a

Megfejtési határidő 1906. március hó 24.
 A megfejtéseket legcélszerűbb levelező-lapon beküldeni.
 A „Független Ujság” 10. számában közölt talány megfejtése:

„Petőfi”

Helyesen fejtették meg: Beke Piroska, Nagy Mariska, Fekete Ida, Renner Ida, Ferenczi Rózsika, Molnár Anna, Özv. Boditsné Simon Julia, Péterfy Tamásné, Sáska Ferencné, Mokri Józsefné, Schwarz Antal, Benedek János, Vakareszku István, Nagy Gy. Ferenc, Rozsondai Elek, Verő István, Bodó István, Imrei Pál, Huszár János, Sajó Dénes, Renner Antal, Blokk István.
 A sorshuzásnál Rozsondai Elek neve jött ki elsőnek, kinek egy értékes regényt küldtünk.

* LEVELES SZEKRÉNY *

ELŐFIZETŐINKHEZ! Lapunk terjesztése érdekében felkérjük tisztelt előfizetőinket, hogy ismerőseik körében terjesszék a Független Ujságot. Azoknak, akik megrendelhetnék a lapot, szívesen küldünk mutatványszámokat, ha egy levelező lapon a címetek beküldik kiadóhivatalunknak.

Katona Antal. A konkolydaráról nem tudjuk, hogy tiszta konkolyt, vagy hogy konkolyt is tartalmazó gyommagvakat értenek-e alatta, mert ha 3 kg. tiszta konkolyt etetnek a fejőstehenekkel fejenként s naponta, akkor azt sokaljuk, míg ellenben ha a kérdéses darának talán csak fele igazi konkoly, akkor nem okozhatja az elvetélést. A zabosbükköny is bár gyenge széna, de bátran etethető hasas vagy fejőstehenekkel. — **Hrakay József.** A hiányzó számot elküldötte a kiadóhivatal. Ezután határozottan nagyobb figyelem lesz a reklamálásokról, mert a kiadóban változás állott be, de jóráváltozás. A regény végezt legcélszerűbb, ha 50 fillért postabélyegben egy levélbe teszen és kéri az író, hogy kedvezményesen a szép könyvet megküldje ezért *portómentesen*. Így aztán egy 2 koronás pompás könyvet kap és a 20 fillér postadíj is benne foglaltatik ebben az 50 fillér árban. A könyv nem oly vékony papíron van nyomva mint az ujság, hanem vastagon, miáltal egy könyv éppen két ujj vastag. Az országgyűlési képviselőkről legközelebb tudatjuk. Üdvözlét. — **Kath. olvasókör.** Az Amerikába való kivándorlást nem ajánljuk, mert már most olyan óriási a kimenők száma, hogy akinek csak egy kevés számítása van, inkább itthon marad. A kivándorlás miatt itthon oly hiányok állanak be, hogy a takarékos munkáskéz jobban értékesül, mint a messze idegenben. Ha itthon úgy dolgoznának és annyit, mint Amerikában, itt is éppen úgy megélhetnének. Aki akar vándorolni, tessék itthon vándorolni, a távozóik helyére. Mert van olyan község is, ahol parlagon hever a föld a kivándorlás miatt. Másik két kérdésre jövő számban felelünk.

A „Független Ujság” színes hirdető képét bárkinek megküldi kifüggesztés végett a kiadóhivatal, ha ezért levelező-lapon hozzánk fordul.

A magyar nemzeti küzdelmet úgy szolgáljuk igazán, hogy ha terjesztjük szellemi harcunkat, a „Független Ujság”-ot. Kérjen mutatványszámot.

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárcsarnokban.

Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete jelentése 1906. március 11.

Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Husneműek: marhahus 1.—1.12 K., vidéki borjúhús 1.30—1.50 K., sertéshús 1.20—1.28 K., szalonna füstölt 1.60—1.80 K., szalonna, olvasztani való 1.28—1.30 K., hárj 1.52—1.60 K., sertézsír 1.42—1.44 K. — **Füstölthús:** (vidéki) kg.-ja 1.40—1.60 K. hazai sonka 1.60—1.80 K.

Baromfifélék: élő tyúk —.—.— K., rántani való csirke 2.60—3.80 K., sütni való csirke 3.00—4.40 K., kacsa, hizott 9.—12.— K., lud, hizott 14—22 K., pulyka, hizott 10.—16.— K., páronkint. Vágott hizott liba 1.60—2.20— K., vágott hizott kappan, kacsa és pulyka 1.40—2.80 K. kg.-ként.

Budapesti piaci árak.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők). *Buza* 16.80—17.90 K. *Ros* 13.25 K-tól 13.40 K-ig. *Árpa* 14.30 K-tól 14.80 K-ig, jobb minőségű 14.80 K-tól 15.— K-ig. *Zab* 15.70—16.20 K. *Tengeri* 13.40 K. **Tevaj:** (centrifugál) 2.60—2.80 K., főzővaj 1.80—2.20 K. kg.-ként. Tehénturó kg.-ja 32—52 fillér.

Tojás: bácskai 74—75.— K., erdélyi apróbb áru 72.—73 K ládánként. (1440 drb.) Apadt —.— K., meszes: — K.

Zöldségfélék: Burgonya (vagonáru) sárga 4.—4.40 K róza I. 5.60—5.80 K., 100 mm.-ként. Hagyma 50 kg.-os zsákokban zsákkal együtt —.—.— mm.-ként.

Liszt ára 100 kg.-ként.

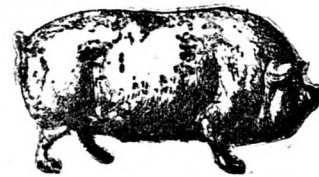
Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	28.20	27.20	25.80	24.80	24.—	23.20	21.—	19.20	13.50

Takaránnyvásár. Réti szena 5.00—6.20 fillér, mohar 5.80—6.40 fillér, zsupszalma 3.20—3.40 fillér, alomszalma 2.40—2.80 fillér.

A „FUGGETLEN UJSÁG” szerkesztésére felügyel:

RUBINEK GYULA, országgyűlés képviselő,

a Gazdasági Egyesültek Országos Szövetségének titkára

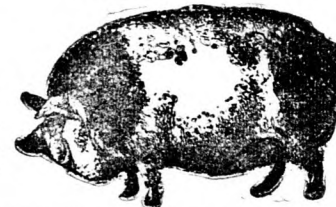

ÚRL REZSŐ

sertésbizományos
= BUDAPEST, =
Békkocsis-utca 12.

Sertéseket

sovány és hizott állapotban és legnagyobb napi áron értékesít.

Gőzekéket, Gőz-utihengereket

és

Gőz-utimozdonyokat

a legtokéletesebb szerkezettel, a legjutányosabb áruk mellett szállítanak

John Fowler & Co.

Budapest-Kelenföld

a vasutállomással szemben.

Telefon 42—50.

Telefon 42—50.

Gazdák Biztosító SzövetkezeteBUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám, II. em.
Alakult 1900.**Biztosítéki alap:**

Kormány hozzájárulásával	460.000.— kor.
Alapítványok	1.493.240.— kor.
Tartalékok	601.263-93 kor.
Összesen	2.554.503-93 kor.
1901. évi fölösleg	90.349.— kor.
1902. évi fölösleg	59.782-26 kor.
1903. évi fölösleg	109.831-73 kor.
1904. évi fölösleg	72.438-23 kor.
1905. évi fölösleg	61.730-60 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére, különféle módokat szerint.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi fizetéseknél egy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi fizetéseknél közgyűlési határozattal tartalékokba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítésben részesülnek. Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással az igazgatóság irányában készséggel szolgál.

Legjobb és legolcsóbb

gazdasági takaréktűzhely

Munkácsy-féle szabad. és a nm. földmiv. ügyi ministerium által 600 koronás első díjjal kitüntetett takaréktűzhely. Megrendelhető

Markhót és Lossinszky

okl. gépészmérnökök műszaki irodája

Budapest, V., Lipót-körút 7. sz.

Lónyiró-ollók, • Marhanyiró-ollók,**Ló- és marhanyiró-gépek, "HELIOS" istálló-lámpa stb. s egyéb gazdasági cikkek** legjobb minőségben jutányos árban szerezhetők be**SCHOTTOLA ERNŐ** cégnél, Budapest, Andrásy-ut 2. sz.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

ALAPÍTOTT 1847.

János

Bräusweller

Szeged. Ca. és kir. bizt. irodájában

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással

RÉSZLETFIZETÉSRE

Képez árjegyzék bérmentve. Javítások pentesen eszközöltek.

m. kir. szab. 12321. 900. A. 905.

Gazdák figyelmébe!**50% olcsóbb**

mint bármely más világító anyag a

PYROLEUM
világítása.

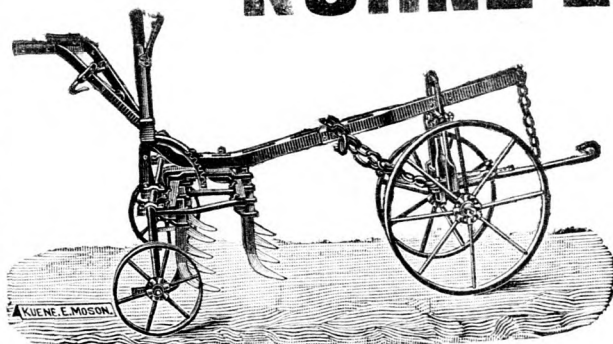
A pyroleum szagtalan, nem füstöl, nem gyúlékony és már több ezer uradalomban bevezetett. Számos elismerőlevél nálam betekinhető. Próbaküldemények 2 korona utánvét mellett. Kiváratra prospektus ingyen és bérmentve.

DEGEN JAKAB
Budapest, IX., Közraktár-utca 28.**KÜHNE E.**

hazánk legrégebbi mezőgazdasági gépgyárában

Mosonban

elismert gondos kivitelben készülnek:

Egy- és többvasu aczélekek, rét- és szántóföld-boronák, hengerek, sorvető-gépek.
Hírneves szabadalmazott toló-erékes **Mosoni Drill**
Mélyítő és porhanyító eszközök a tavaszi szántás helyettesítésére Uj amerikai rugósfogas Uj! Burgonyamivelő eszközök. Uj! Francia szőlőművelő eszközök. A vetőmag előkészítésére: Rosták, Konkolyozók, Centrifugok stb.

KÜHNE E. MOSON.

FŐRAKTÁR:

Budapest, VI., Váci-körút 57/a.

FIÓKRAKTÁR:

Temesvár, Gazda-udvar.

Alfa-Separator Részv.-Társaság

BUDAPESTEN

VI., ker., LOMB-UTCZA II. szám.

Tejgazdasági gépgyár

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és telepek berendezése.

Arjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Alfa Laval Separатораival
eddig több mint 770 első
díjat nyertek. — Évi gyártás
körülbelül **85000** darab.

Több mint **500,000** Alfa Laval
Separator az egész világon.

1905. évi forgalom : 25,000 zsák

Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét
a budapesti

gyapju-aukcziókra

melyek minden év folyamán két sorozatban tartat-
nak meg.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat
Budapest Dunaparti teherpályaudvar“ címzett gyapju-
küldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes
díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban ré-
szesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű fel-
világosítással szolgál :

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. S TÁRSA

Budapest, V. ker., Erzsébet-tér 13. szám.

HIRDETÉSEK FELVÉTELNEK

A KIADÓHIVATALBAN

BUDAPEST, ÜLLOI-UT 25.

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photozinkografiai műintézet

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT:
mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo- (auto)-
typia, fametszet stb. útján. Térképek, terve-
zetek, alaprajzok photolithografaiilag leg-
szabebben, legolcsóbban sokszorosíthatnak

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközölkének.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Strassfurti kainitot,

Strassfurti kálitrágyasót 40% káli

tartalommal, továbbá

mindennemű egyéb

Műtrágyafélét, azonkívül

Rézgáliczot (98—99%) elismert kitűnő
minőségben legolcsóbban

szállít a

„Hungária” műtrágya, kén- és vegyi-ipar
részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.